

Protokół z posiedzenia Zespołu do spraw wykonywania postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, które odbyło się 15 września 2016 r. w budynku Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa, ul. Nowogrodzka 1/3/5

Posiedzenie Zespołu, które odbyło się w dniu 15 września 2016 r. poświęcone było tematyce współpracy poszczególnych resortów z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych. Spotkanie odbyło się wg porządku, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszego sprawozdania.

Posiedzenie otworzył Przewodniczący Zespołu, Pan Krzysztof Michalkiewicz – Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, który powitał gości i przedstawił ustalony porządek obrad.

Na wstępie Przewodniczący przypomniał o art. 4 ust. 3 Konwencji, który stanowi, że przy tworzeniu i wdrażaniu ustawodawstwa i polityki celem wprowadzenia w życie Konwencji, a także w toku podejmowania decyzji w zakresie spraw związanych z osobami niepełnosprawnymi, Państwa Strony będą ściśle konsultować się z osobami niepełnosprawnymi, a także angażować te osoby, w tym niepełnosprawne dzieci, w te procesy, za pośrednictwem reprezentujących je organizacji. Przypomniał także, że zgodnie z Uchwałą Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. - Regulamin pracy Rady Ministrów dokumenty rządowe i projekty dokumentów rządowych powinny być poddane konsultacjom publicznym.

Przewodniczący przytoczył również treść listu dr. hab. inż. arch. Marka Wysockiego, Dyrektora Centrum Projektowania Uniwersalnego na Politechnice Gdańskiej. Prof. Marek Wysocki, nie mogąc wziąć udziału w posiedzeniu, przesłał pismo, w którym poinformował o najważniejszych problemach związanych z praktyką przeprowadzania konsultacji społecznych. Prof. Wysocki podkreślił m.in., że uwagi, które zgłaszane są podczas konsultacji społecznych bardzo często nie mają swojego ciągu dalszego, tzn. strona rządowa nie przesyła odpowiedzi, nawet informacji potwierdzającej, że takie uwagi wpłynęły, nie mówiąc o ustosunkowaniu się, czy przedstawianiu, dlaczego zgłaszane uwagi nie mogą być uwzględnione w konsultowanych dokumentach. Zwrócił również uwagę na fakt, że czas przeznaczany na konsultacje jest zazwyczaj zbyt krótki, co nie sprzyja stanowieniu jakościowo lepszego prawa. Postulował również, żeby w ramach Zespołu wypracować rzeczywisty model partycypacyjnego stanowienia prawa, aby udział organizacji pozarządowych był uwzględniany na początkowych etapach tworzenia dokumentów.

Następnie zaprezentowane zostały informacje na temat współpracy poszczególnych resortów z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, w szczególności w zakresie przygotowywania i opiniowania podejmowanych przez resorty działań legislacyjnych i pozalegisacyjnych, proponowanych rozwiązań systemowych, dokumentów strategicznych i programowych oraz innych inicjatyw dotyczących osób niepełnosprawnych. Informacje prezentowali:

- a. **Ministerstwo Rozwoju** – Pani Paulina Pietrasik, Starszy specjalista, Wydział Zarządzania, Departament EFS,
- b. **Ministerstwo Cyfryzacji** – Hubert Romaniec, Naczelnik w Departamencie Społeczeństwa Informacyjnego,
- c. **Ministerstwo Edukacji Narodowej** – Pani Elżbieta Matejka, Dyrektor Departamentu Wychowania i Kształcenia Integracyjnego,
- d. **Ministerstwo Zdrowia** – Pan Jakub Kubacki, Główny specjalista, Departament Zdrowia Publicznego,
- e. **Ministerstwo Sportu i Turystyki** – Pan Marcin Kaczmarczyk, Zastępca Dyrektora Departamentu Sportu dla Wszystkich,
- f. **Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego** – Pani Anna Wotlińska, Naczelnik Wydziału Edukacji Kulturalnej, Departament Szkolnictwa Artystycznego i Edukacji Kulturalnej,
- g. **Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej:**
 - i. Departament Ekonomii Społecznej i Pożytku Publicznego – Andżelika Wardęga, Dyrektor Departamentu.
 - ii. Departament Pomocy i Integracji Społecznej – Jolanta Łukasik, Naczelnik w Wydziale Usług w Pomocy Społecznej,

Powyżej wymienione prezentacje stanowią załącznik nr 2 do niniejszego sprawozdania.

Następnie **Pan Mirosław Przewoźnik, Dyrektor Biura Pełnomocnika Rządu ds. osób Niepełnosprawnych w MRPiPS**, wymienił organizacje i instytucje działające na rzecz osób niepełnosprawnych, z którymi MRPiPS konsultuje projekty ustaw. Przedstawił również informacje na temat działalności Polskiej Rady Języka Migowego, która jest organem doradczym ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego stanowiącym forum współpracy na rzecz osób niesłyszących i niedosłyszących, przedstawicieli organów administracji rządowej, samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych. Poinformował również o wydaniu rozporządzenia w sprawie Krajowej Rady Konsultacyjnej do Spraw Osób Niepełnosprawnych, dzięki któremu zwiększony został udział osób niepełnosprawnych w pracach Rady. W Radzie, która ma obecnie być organem opiniotawczo-doradczym (a nie jak dotychczas jedynie „doradczym”) Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych, ma się znaleźć, obok reprezentantów organów administracji rządowej, jednostek samorządu terytorialnego oraz organizacji pracodawców i organizacji związkowych, dwudziestu przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz związków i porozumień organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych. Dotychczas liczba przedstawicieli organizacji pozarządowych w składzie Rady równa była sumie przedstawicieli organizacji pracodawców i organizacji związkowych. Było to 7 osób. Obecnie głos organizacji pozarządowych będzie w Radzie znacznie wzmocniony. Rozporządzenie ma wejść w życie z dniem 1 listopada 2016 r.

Jako kolejny głos zabrał **Pan Tomasz Napiórkowski, Zastępca Dyrektora z Departamentu Społeczeństwa Informacyjnego w Ministerstwie Cyfryzacji**. Przedstawił on stan prac Podzespołu ds. dostępności publicznych serwisów internetowych, który został powołany na posiedzeniu Zespołu ds. wykonywania postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych w dniu 21 czerwca 2016 r. Poinformował on, że członkowie podzespołu pracują obecnie nad określeniem listy stron internetowych prowadzonych przez poszczególne ministerstwa, które będą dostosowywane do standardu WCAG 2.0. Członkowie zespołu będą

starali się wyeliminować zarówno błędy redaktorskie, które są wynikiem umieszczania na stronach internetowych materiałów niedostępnych dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności, jak i błędy technologiczne, związane z funkcjonowaniem systemów do zarządzania treścią strony. Ponadto poinformował, że trwają prace nad kompletowaniem materiałów edukacyjnych związanych z tematyką dostępności stron internetowych, które mają na celu uspołnienie wiedzy w tym obszarze oraz będą służyły jako pakiet informacyjny do dalszych szkoleń.

Następnie Pan Mirosław Przewoźnik, Dyrektor BON w MRPiPS, poinformował o dwóch wydarzeniach - Jubileuszu 25-lecia systemu wsparcia osób niepełnosprawnych, który odbędzie się 26 września 2016 r. oraz o pierwszym posiedzeniu Międzyresortowego zespołu ds. oceny sytuacji osób z niepełnosprawnością i ich rodzin, które odbędzie się 28 września 2016 r. Ponadto poinformował, że w Biurze Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych rozpoczęły się prace, mające na celu opracowanie założeń do rządowej Strategii na rzecz osób niepełnosprawnych. Poinformował również, że kolejne posiedzenie Zespołu poświęcone zostanie tematyce likwidacji barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej.

Następnie rozpoczęła się dyskusja.

Pierwszy głos w dyskusji zabrał Pan **Przemysław Herman z Ministerstwa Rozwoju**, który poinformował, że resort rozwoju jest gotowy włączyć się w prace nad Strategią na rzecz osób niepełnosprawnych oraz zaproponował, aby strategia ta stała się jednym z kluczowych projektów w ramach Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju. Zaproponował również, aby kolejne posiedzenia Zespołu służyły zidentyfikowaniu przez poszczególne resorty barier w dostępie osób niepełnosprawnych do różnych usług i świadczeń, co byłoby podstawą do opracowania założeń do strategii. Ponadto poinformował, że Ministerstwo Rozwoju planuje wydać polską wersję standardów dostępności. Zaproponował również nawiązanie współpracy pomiędzy Ministerstwem Rozwoju, Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Ministerstwem Finansów w tym zakresie.

Następnie głos zabrała Pani **Monika Zima-Parjaszewska z Polskiego Stowarzyszenia Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną**, która zgłosiła postulat przeprowadzania „prekonsultacji” projektów ustaw, które miałyby polegać na konsultowaniu z organizacjami pozarządowymi pomysłów i projektów założeń do ustaw zanim zostaną one opracowane. W jej opinii takie podejście ograniczyłoby koszty oraz zminimalizowało ryzyko niepowodzeń. Zwróciła również uwagę na fakt, że w projekcie ustawy o budżecie, bez konsultacji publicznych oraz wbrew postulatowi środowiska, zostały zamrożone środki na rok 2017 dotyczące dotacji na uczestnika środowiskowego domu samopomocy. Wyraziła również zadowolenie z powołania Międzynarodowego zespołu ds. oceny sytuacji osób z niepełnosprawnością i ich rodzin, w działalność którego zamierza się czynnie włączyć.

Następnie zabrał głos Pan **Adam Kondzior, wiceprzewodniczący Polskiego Forum Osób Niepełnosprawnych**. Wiceprzewodniczący przypomniał, że obecnie realizowany jest projekt dotyczący wdrażania Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, w ramach którego wypracowane zostaną zalecenia dla administracji rządowej w zakresie wdrażania Konwencji. Podkreślił również, że PFON przez cały rok prowadzi debaty z osobami niepełnosprawnymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Pani Anna Miętus z Fundacji Vis Maior, działającej na rzecz osób niewidomych i słabowidzących zaapelowała o ustalenie kompetencji pomiędzy NFZ i PFRON w kontekście pomocy udzielanej osobom, które uległy wypadkowi, w wyniku którego straciły wzrok. Wskazała, że istotne w tym kontekście jest ustalenie zasad przepływu pieniędzy, aby sprzyjał pacjentom, a nie był rozdawany w systemie projektowym. Następnie Pani przewodnicząca zwróciła się do Ministerstwa Sportu z prośbą o przekazanie informacji na temat miejsc, w których osoby niepełnosprawne mogą uprawiać sport. Zwróciła ona również uwagę, że warsztaty terapii zajęciowej powinny wypuszczać osoby niepełnosprawne na rynek pracy. Wyniki badania skuteczności WTZów w Warszawie pokazują, że każdego roku opuszcza je kilka osób, w tym zaledwie 1-2 osoby przechodzą na rynek pracy.

Ostatnią osobą, która zabrała głos w dyskusji była Pani **Elżbieta Karnafel z Ministerstwa Rolnictwa**. Zadała ona pytanie, czy wszystkie akty prawne powinny być konsultowane ze środowiskiem osób niepełnosprawnych. Wiele aktów prawnych ma charakter ogólny i nie dotyczy tych osób w sposób bezpośredni, wobec czego nasuwa się pytanie, czy niektóre organizacje mogłyby pełnić rolę swoistego rodzaju podmiotu reprezentującego środowisko niepełnosprawnych, z którymi można byłoby te dokumenty konsultować.

Na zakończenie posiedzenia głos zabrał ponownie **Przewodniczący Zespołu, Pan Krzysztof Michałkiewicz – Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**, który przypomniał, że przy Pełnomocniku Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych funkcjonuje Krajowa Rada Konsultacyjna ds. Osób Niepełnosprawnych. Przewodniczący Zespołu oświadczył, iż ma nadzieję, że będzie ona w sposób wyraźny artykułowała głos środowiska osób niepełnosprawnych. Podkreślił raz jeszcze istotną rolę Strategii na rzecz osób niepełnosprawnych. Wyraził również nadzieję, że w grudniu zostaną zaprezentowane założenia do ww. strategii, które będzie można poddać konsultacjom publicznym.

Przewodniczący Zespołu

Krzysztof Michałkiewicz
Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych

Protokołował:
Mateusz Smoter, BON, MRPiPS